

Мація БЕЧКАВІЧ

Саломінка

У тую ноч з пятніцы на суботу,
 Перад Судным днём у жыцці тваім,
 Кветка рэдкая цнатлівага дзявоцтва,
 Апошняе, што ты ад мянечула,
 Было: я кахаюцябе
 Больш за ўсё на свеце!
 Але ж на чым бы той,
 хто не здольныжыць болей,
 Мог утрымацца ў жыцці,
 Калі б яму, без разваг, з вуснаў
 Не падалісаломінку і словы:
 «Я цябетаксама»

Зоран Хр. РАДЗІСАЎЛЕВІЧ (1950)

Жарына

Пачарнеў я
 На ібарскімляжы пясчаным
 Калі дадому прыду
 Чужой мне будзе
 Мая белая жонка

Напэўна
 Ў Бразіліі недзе
 Мулатка чакае мяне

Чорны мой дзень
 Няхай будзе чорнаю і пасцель

Ды ці ж можа
 Чорнае ў белае ператварацца
 З астылага вугалю
 Жарына разгарацца

Сум

Ты і я
 Разам
 А на снезе толькі мае сляды

Уцёкі

Яна з д'яблам
 А ён з крыжом

Любіца МІЛЕЦІЧ

Бачна тое,
пра што сказаў святы

З вышыняў кажа Сава святы,
 Седзячы за кнігай:
 «Мудрасць — лязо,
 Таемныя ведынявінных.

Калі паўстаюць дзікія сілы,

Мудрасць — наш надзейны заслон.

Радамір МІТРЫЧ

Глыбока ўдыхнуўшы, пачаць шлях.
 Тады ж, калі і песню.
 Вершы прамаўляць як азбуку святла
 і цемры, у роўнай ступені.
 Адпачыць, здзівіўшыся нечаму; абуджацца
 паўсюдна, дакуль сягае думка.
 Лунаць па марскіх прасторах; неба —
 гэта толькі заслона, якую калыша
 пяшчотная рука, і змена пор года.
 Праходзіць праз цяроўнік, абмінаць
 немінучае, адысці ў няўяўнае.
 Вока, вуха, дотык, пах і смак сабраць
 у адно. Ператварыць у паэзію.
 Загаварыць пра нябачнае, але так умела,
 каб ледзь можна было здагадацца.
 Быць цярплівым, адазвацца на гук,
 якім створаны космас.
 Трымацца паказальнікаў, знакаў,
 пячатка і зорак.
 Супрацьстаяць дэману раздражнёнасці,
 ляноты і лжывай багемы.
 Адказваць на пасланні паэтаў-
 нябожчыкаў, якія, па тваім уласным
 меркаванні, перасягнулі смяротнае.

Не азірацца на крытыкаў-невукаў,
 на фарысеяў, на дылетантава,
 догму і фалькларызм.

А яшчэ кажа ён пра слова хараство
 Ды пра зямлю, не заслоненую словамі.

І цяпер, калі мы бліжэй да тлену,
 чым да сябе,
 Мудрасць для нас — адзіная зброя
 Перад гэтым неўтаймоўным светам,
 Які так жажліва мітусіцца.

Кажа Сава з пяром у руцэ:
 «Усё мінуцае, апроч святасці».
 Кажа ён так, і нездарма.
 Цяпер гэта мы добра бачым.

Джорджа НІКАЛІЧ

Ваганні

Елка што ўзвілася пад аблокі
 Ў глебу родную заземлена глыбока

Цёрн калючкі выстаўляе ўпарта
 Прыпяшчотных лісціках на варту

Восень яблыню адорвае ўраджаем
 Плод якой паспеўшызагнавае

Нэвена Вітошавіч ЧЭКЛІЧ

Беларусь

Беларусь
 — гэта казка раўнінная.

У кожнай хаце з дрэва
 жыве пастух,
 які стане царом.

Нідзене ўбачыш
 такой колькасці белых крылаў!

Можа, гэта ангелы,
 у лебедзяў ператвораныя?

А ці толіхой мачахай
 зачараваныяцарэвічы?

Кожны сваюцарэўнушкае,
 з дрэў высокіх гукае,

трапяткімі галінамі,
 як рукамі,махае?

А каханья іх
 на ўсіх дарогах
 з пяшчотнымі белымі
 кветкамі сустракаюць.

Безліч суквеццяў,
 куды ні кінь вокам,
 раскрылася пад нябёсамі,
 якія ў азёрыглядзяцца.

Нідзе гэтулькі неба на зямлі!
 І нідзе гэтулькі белых крылаў!

ПАЭЗІЯ З ПУНКТУ ГЛЕДЖАННЯ ВЕЧНАСЦІ

(POIESIS, SUBSPECIAEAEETERNITATIS)

Не містыфікаваць, не трымацца
 дамінуючай паэтыкі.
 Не заганарыцца, не сентыментальнічаць,
 не падлашчывацца.
 Прыслухоўвацца да начной песні салаўя,
 чуць яе, нават калі загаласяць
 аўтамабільныя сірэны.
 Складаць мазайку з самых дробных
 дэталю, трымаючы цэласнасць
 у свядомасці. З эскізам творцы,
 перададзеным у рукі.

Будаваць вежу, сімвал абароны, маяк,
 як спосаб перадаць пасланні, —
 на самотным востраве, прыстанішчы
 ад гоману і шаленства свету.
 Не карыстацца трукамі,
 не пісаць праз сілу.
 Вучыцца пакорлівасці. Заўсёды
 ёсць у чым каляцца.
 Адчуць сваю незвычайнасць. Быць
 святым і праклятым. Мешкавіну
 і рызу насіць на адным і тым жа целе.
 Быць сведкам ператварэння крыві ў віно.
 Попелу ў азонь.
 Верыць у працягласць духа, ён уздымаецца
 бачна, як туман над вадой.
 Адолець зямное. Карані ў крону
 прыроўніць.

Радамір АНДРЫЧ

З цёмнай студні
пые салавей

Заклятыя лаўцы
 салаўя ловаць
 ловаць у полі
 ловаць вечарам
 у дом малітвы
 сто маіх ад водзіць
 за імі клацае
 замок нябачны
 Пякельным голасам
 з недасяжнасці
 пыеім салавей
 няма вам ратунку

Ёван Л. Дэліч

Нядаўняй вайны
ветэраны

Сядзяць яна моўчкі, апусціўшы вочы —
 У каго рукаўпусты, у каго калошына, —
 На людна-бяздушыхвуліцах і плошчах,
 выставіўшы перад сабой шапкі
 зношаныя

* * *

А некалі ж падстаўлялі грудзі свае
 і голавы
 Дзеля ўсяго, штолічылі святым
 безумоўна,
 Таму гранаты і кулібылі не галоўным.
 Цяпер у чаканні, цідзынкнеякігрошык,
 І ад гэтага боль за ўсе раны горшы.
 Пад небам чыстым здранцвела ў адзіноце
 Сядзяць яны моўчкі, апусціўшы вочы,
 Згадваюць страчаных родзічаў і сяброў.
 Цяжка ім бачыць інакшых
 зусім людзей —

Бесклапотных, занятых самімі сабою,
 Тых, у каго имат яшчэ нездзейсных
 надзей.

Загадкавасць

Толькі поўдзень мінуў,
 Але ж быццам бы ноч, а не дзень.
 Месяц, нібысярпок на пазногі,
 Паміж мною і сонцам,
 Якоеўсё ж такісвеціць.
 Што за дзіва,
 Якігэта знак?
 Штоёназначае?!
 Зрэшты, чаго я клапачуся.
 Хуткаўсё стане ясна,
 І святлобудзе, і блакіт.
 У гэтым я ўпэўнены.

Зоран М.Мандзіч

Ціхмяны паэт

Ціхмяны паэт
 Зусім без патрэбы народу,
 Бо маўчаннем сваім яго крыўдзіць,
 Падпарадкаваўшыся страху.
 Усёроўна ж ён некаму служыць,
 Камусьці-таківадуносіць.

Ціхмяны паэт
 Не можаццаць
 Чымсьці большым за самотніка,
 За гаротна адзінокую асобу.

Ціхмяны паэт
 Ніколі не ўвойдзе ў гісторыю
 Свайго народа

Пераклад Івана Чароты